

नैत्यिकं विधिमाचरेत् । पचनाग्निं समुच्छाल्य वैश्वदेवं
समाचरेत् । निष्पावान् कोद्रवान् माषान् कलायांश्चनकां-
स्यजेत् । तैलपक्वं च पक्वान्नं सर्वं लवणयुक्त्यजेत् । आद-
कांश्च मसुरांश्च वर्तुलान् वर्धतीस्तथा । भुक्तशेषं पर्युषितं वैश्व-
देवे विवर्जयेत् । दर्भपाणिः समाचस्य प्राणायामं विधाय
च । पूषोदेवेति मन्त्रेण पर्युक्षणमयाचरेत् । प्रदक्षिणञ्च
पर्युक्ष्य त्रिः परिसीर्य वै कुशान् । एषोहदेवमन्त्रेण
वर्द्धं कुर्यात् सुसंसुखम् । वैश्वानरं समभ्यर्च्य वाज्य
पुष्पाक्षतैरथ । भूराद्याश्चाहुतोस्तिष्ठः स्वाहान्ताः
प्रणवादिकाः । ओं भूर्भुवः स्वः स्वाहेति विप्रोदद्या-
त्तथाहृतिम् । तथा देवकतस्याद्याजुड्याञ्च षड्हा-
हुतीः । यमाय तृष्णीमेकाञ्च तथा स्वैकते द्वयम् ।
विश्वेभ्यश्चापि देवेभ्योभूमौ दद्यात्ततो बलीन् । सर्वेभ्यश्चापि
भूतेभ्योनमोदद्यात्तदुत्तरे । तद्वक्षिणे पितृभ्यश्च प्राचीना-
वीतिकोददेत् । निर्णेजनोदकार्यं चैशान्यां वै यच्छा-
णाञ्चयेत् । ततो ब्रह्मादिदेवेभ्यो नमोदद्यात्तदुत्तरे ।
निवीतो सनकादिभ्यः पितृभ्यस्त्वपसव्यवान् । हन् षोडश-
भिर्यासैश्चतुर्भिः पुष्कलं स्रुतम् । ग्रासमात्रा भवेद्भिन्ना
गृहस्यस्रुतप्रदा । अध्वगः क्षीणर्षाश्च विद्यार्थी
गुरुपोषकः । यतिश्च ब्रह्मचारी च षड्भेते धर्मभिक्षुकाः ।
अतिथिः पान्यकोत्तयोऽनूचानः श्रुतिपारगः । मान्या-
वेतौ गृहस्थानां ब्रह्मलोकमभीक्ष्णताम् । अपि श्वपाके
शुनि वा नैवान्नं निष्फलं भवेत् । अन्नार्थिन समायाते
पात्रापात्रं न चिन्तयेत् । शुनाञ्च पतितानाञ्च श्वपचां
पापरोगिणाम् । काकानाञ्च कमीणाञ्च बहिरन्नं
किरेद्भुवि । “येन्द्रावरुणवायव्याः सौम्या वै नैर्ऋताश्च ये ।
प्रतिगृह्णन्विभं पिण्डं काका भूमौ मयापितम् । द्वौ-
श्चानौ श्यामशबलौ वैवस्वतकुलोद्भवौ । ताभ्यां पिण्डं
प्रदास्यामि स्यातामेतावहिंसकौ । देवा मनुष्याः पशवो
रक्षोयक्षोरगाः खगाः । दैत्याः सिद्धाः पिशाचाश्च प्रेता-
भूताश्च दानवाः । तृणानि तरवश्चापि महत्तेनाभिला-
षुकाः । कर्मिकोटपतङ्गाद्याः कर्मवन्धा वुभुक्षिताः ।
तद्वर्धमन्नं हि मया दत्तं तेषां सुदेऽस्तु वै” । इत्थं भूतबलिं
दत्त्वा कालं गोदोहमात्रकम् । प्रतीक्ष्यातिथिमायान्तं
विशेज्जोष्यगृहं ततः । अदत्त्वा वायसबलिं नित्यश्राद्धं
समाचरेत् । नित्यश्राद्धेषु सामर्थ्यां त्नीन् द्वावेकमथापि
वा । भोजयेत् पितृयज्ञार्थं दद्याद्बुद्ध्य दुर्बलः । नित्यश्राद्धं
देवहीनं नियमादि विवर्जितम् । दक्षिणारहितञ्चैतत्

दाहभोक्तृप्रतोच्छ्रितम् । पितृयज्ञं विधायेत्यं स्वच्छबुद्धिरना-
तरः । अदृष्टासनमध्यास्य भुञ्जीत शिशुभिः सह । सुगन्धिः
सुमनाः सुग्वी शुचिवासोद्वयान्वितः । प्रागास्य उदगा-
स्योवाभुञ्जीत पितृसेवितम् । विधायाचमनन्तद्दुपरिष्ठा-
दधस्तथा । आपोशानविधानेन कृत्वाऽश्रीयात् सुधी
द्विजः । प्रदद्याद्भुवःपतये भुवनपतये तथा । भूतानां
पतये स्वाहेत्युक्त्वा भूमौ बलितयम् । सकञ्चाप उपसृश्य
प्राणाद्याहृतिपञ्चकम् । दद्याज्जठरकुण्डाग्नौ दर्भपाणिः
प्रसन्नधीः । दर्भपाणिस्तु योभुङ्क्ते तस्य दोषो न बाधते ।
केशकीटादिसंभूतं तदश्रीयात् सदर्भकः । यावत्तद-
न्नमश्रीयाच्च ब्रूयात्तद्गुणायुणान् । भुञ्जते पितरस्तावद्या-
वन्नोक्ता गुणायुणाः । अतोमौनेन योभुङ्क्ते स भुङ्क्ते
केवलान्तरम् । अनुपीय ततः क्षीरं भक्ष्यं पानीयमेव वा ।
अष्टतापिधानमसीत्येवं प्राश्नोदकं सकृत् । पीत-
शेषं क्षिपेद्भूमौ तोयं मन्त्रमिमं पठन् । सुप्रचालित
हस्तस्य दक्षिणाङ्गुष्ठमूलतः । “रौरवेऽपुण्यनिलये पद्मा-
र्वुदनिवासिनाम् । उच्छिद्योदकमिच्छूनामक्षय्यसुपतिष्ठ-
ताम्” । पुनराचस्य भेधावो शुचिर्भूत्वा प्रयत्नतः ।
हस्ते नोदकमादाय मन्त्रमेतत्सुदीरयेत् । “अङ्गुष्ठमात्रः
पुरुषस्त्वङ्गुष्ठञ्च समाश्रितः । ईशः सर्वस्य जगतः प्रभुः
प्रीणाति विश्वभुक्” । इत्थं परिसंकल्प्य प्रक्षाल्य चरणौ-
करौ । ततोऽन्नपरिपाकार्थं मन्त्रानेतासुदीरयेत् । “अग्नि-
राध्यायवेद्वाहन् पार्थिवान् पवनेरितः । दत्तावकाशोनभ-
सा जरयत्वस्तु मे सुखम् । प्राणापानसमानानासुदानव्या-
नयोस्तथा । अन्नं शुष्टिकरं चास्तु मयास्त्वव्याहृतं
सुखम् । समद्रोवड्वाग्निश्च ब्रह्मोब्रह्मस्य नन्दनः । मयाऽ-
भ्यवहृतं यत्तदशेषं जरयन्त्वमे” । सुखशुद्धिं ततः कृत्वा
पुराणश्रवणादिभिः । अतिवाह्य दिवाशेषं ततः सन्ध्यां
समाचरेत् । गृहे गोष्ठे नदीतीरेसन्ध्या दशगुणा क्रमात् ।
संभेदे स्थाच्छतगुणा ह्यनन्ता शिवसन्निधौ । उपासिता
बहिः सन्ध्या दिवामैथुनपातकम् । शमयेदन्ततोक्षाघं मद्य-
गन्धजमेव च । पश्चिमास्यो जपेत्तावद्यावन्नक्षत्रदर्शनम् ।
अतिथिं सायमायान्तमपि वा भूतृणोदकैः । सन्ध्याय प-
रिकल्पेत्प्रत्यं निशः प्राक् प्रहरं सुधीः । इत्थं दिवा कर्म
कृत्वा श्रुतेः पठनपाठनैः । एककाष्ठमयीं शय्यां नाति-
तप्तोऽथ संविशेत् । उद्देशतः समाख्यात एष नित्यतनो-
विधिः । इत्थं समाचरन् विप्रोनावसीदति कर्हिचित्” ।
इत्थं नित्यधर्माचरणसक्ता गृहस्थवर्ज्यावर्ज्यविशेषस्तत्रैवोक्तः